

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-99>

УДК 332

САМОЙЛЕНКО Богдан

олінський національний університет імені Лесі українки

<https://orcid.org/0009-0006-2380-314X>

УСТИК Тетяна

Сумський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0001-9967-0669>

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ З БОКУ ДЕРЖАВИ

Логістичний сектор є важливою складовою економічної системи, що змінює вирішальну роль у підвищенні ефективності виробничих процесів, забезпечує дистрибуцію товарів і послуг та зміцнення загальної конкурентоспроможності національної економіки. В Україні, як і в багатьох інших державах, має постійне зростання попиту на логістичні послуги, обумовлене впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників. Однак, ефективне функціонування ринку логістичних послуг вимагає наявності чітких і прозорих механізмів державного регулювання, які забезпечували б баланс між інтересами держави, бізнесу та споживачів. Існуючі механізми державного регулювання ринку логістичних послуг в Україні характеризуються такими особливостями, як недосконала нормативно-правова база, інституційна недостатність, недостатня прозорість та слабка координація з іншими галузями. Саме тому пропонуємо окремі аспекти ефективного забезпечення державного регулювання ринку логістичних послуг. Державне регулювання логістичного ринку в Україні стикається з численними викликами та проблемами, які сприяють розвитку інфраструктури й послаблюють конкурентоспроможність національної економіки. також, обмежені фінансові ресурси державного бюджету неможливі для достатньої інвестованості в логістичну інфраструктуру, призводять до браку сучасного обладнання, програмного забезпечення та недостатнього фінансування наукових досліджень у цій сфері. У результаті знижується ефективність логістичних процесів, а їх вартість навпаки зростає. Розгляд запропонованих механізмів регулювання логістики, серед яких: впровадження єдиного цифрового порталу логістичних послуг, розробка національної стратегії розвитку логістичної системи та створення державного фонду підтримки логістики, засіб про їхню комплексність та взаємодоповнюваність. Синергія цих заходів здатна забезпечити масштабний і стабільний розвиток галузі. Національна стратегія розвитку логістики вибирає ключові переваги та довгострокові завдання, які формують основу для реалізації конкретних ініціатив і проєктів. Вона створює чітке стратегічне бачення розвитку галузі, одночасно координуючи зусилля державних структур, бізнес-спільноти та громадянського суспільства. Державний фонд розвитку логістики надає необхідні фінансові ресурси для реалізації стратегічних проєктів, передбачених національною стратегією. Він дозволяє прискорити розвиток інфраструктури, підтримати інновації та сприяти залученню приватних інвестицій. Отже, комплексне застосування зазначених механізмів дозволить Україні перетворитися на сучасний логістичний хаб, що сприятиме економічному зростанню, підвищенню якості життя населення та зміцненню міжнародних позицій країни.

Ключові слова: механізм, регулювання, механізм регулювання, ринок, логістичні послуги, ринок логістичних послуг, державне регулювання, ринок послуг.

SAMOILENKO Bohdan

Lesya Ukrainka Volyn National University

USTIK Tetiana

Sumy National Agrarian University

MECHANISMS FOR IMPLEMENTING STATE REGULATION OF THE LOGISTICS SERVICES MARKET

The logistics sector is a vital component of the economic system, playing a crucial role in improving the efficiency of production processes, ensuring the distribution of goods and services, and strengthening the overall competitiveness of the national economy. In Ukraine, as in many other countries, the demand for logistics services is constantly growing and is driven by internal and external factors. However, the efficient functioning of the logistics services market requires clear and transparent state regulation mechanisms that ensure a balance between the interests of the state, businesses, and consumers. Given the urgent need for effective state regulation of the logistics services market in Ukraine, we propose certain aspects to address the current challenges. The existing mechanisms are characterized by features such as an imperfect regulatory framework, institutional insufficiency, lack of transparency, and weak coordination with other industries. The state regulation of the logistics market in Ukraine faces numerous challenges and problems that hinder the development of infrastructure and weaken the competitiveness of the national economy. Also, the limited financial resources of the state budget are not sufficient for sufficient investment in logistics infrastructure, leading to a lack of modern equipment and software and insufficient funding for research in this area. As a result, the efficiency of logistics processes decreases while their cost increases. Consideration of the proposed mechanisms for regulating logistics, including the introduction of a single digital portal for logistics services, the development of a national Strategy for the development of the logistics system, and the creation of a state fund for logistics support, as well as a means of ensuring their comprehensiveness and complementarity. The synergy of these measures cannot only ensure the industry's large-scale and sustainable development but also pave the way for a more efficient and competitive logistics sector.

The National Logistics Development Strategy is not just a document, but a collaborative effort that selects key advantages and long-term objectives that form the basis for implementing specific initiatives and projects. It creates a clear strategic vision for the industry's development while coordinating the efforts of government agencies, the business community, and civil society, ensuring that all stakeholders have a voice in the industry's future. The State Fund for Logistics Development provides the necessary financial resources to implement strategic projects envisaged by the national strategy. It helps accelerate

infrastructure development, support innovation, and facilitate private investment. By comprehensively applying these mechanisms, Ukraine has the potential to transform into a modern logistics hub. This transformation will not only contribute to economic growth but also improve the population's quality of life and strengthen the country's international position.

Keywords: mechanism, regulation, regulatory mechanism, market, logistics services, market, state regulation, services market.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Ринок логістичних послуг є одним з ключових секторів економіки, який безпосередньо впливає на ефективність виробництва, дистрибуцію товарів та послуг, а також на загальну конкурентоспроможність національної економіки. В Україні, як і в багатьох інших країнах, спостерігається стійка тенденція до зростання попиту на логістичні послуги, що зумовлено як внутрішніми, так і зовнішніми факторами.

Однак, ефективне функціонування ринку логістичних послуг вимагає наявності чітких і прозорих механізмів державного регулювання, які забезпечували б баланс між інтересами держави, бізнесу та споживачів.

Існуючі механізми державного регулювання ринку логістичних послуг в Україні характеризуються такими особливостями, як недосконала нормативно-правова база, інституційна недостатність, недостатня прозорість та слабка координація з іншими галузями. Саме тому пропонуємо окремі аспекти ефективного забезпечення державного регулювання ринку логістичних послуг.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Історичні аспекти виникнення логістики були предметом досліджень численних науковців як в Україні, так і за кордоном. Серед них слід відзначити роботи таких вчених, як К.В. Павлов [4-8], Р.С. Чорний [10], О.М. Павлова [4-7] та А.В. Сур'як [5].

У той же час питання, пов'язані з інституціоналізацією логістики та регуляторними процесами в цій сфері, детально висвітлені в роботах: К.В. Павлова [5], О.П. Павлової [4, 12], М.Л. Садовської [5], М.М. Стрішенця [10, 11].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

В Україні діє низка нормативно-правових актів, які регулюють логістичну діяльність, проте вони часто є фрагментарними, містять суперечності та потребують оновлення з урахуванням сучасних викликів. Відсутність єдиного державного органу, відповідального за комплексне регулювання логістики, призводить до розпорошення повноважень та ускладнює координацію дій різних державних органів. Процеси прийняття рішень щодо регулювання ринку логістичних послуг часто є непрозорими, що обмежує участь громадськості та бізнесу у формуванні політики. Регулювання логістики недостатньо скоординоване з регулюванням інших галузей економіки, що ускладнює вирішення комплексних проблем [2].

Державне регулювання ринку логістичних послуг в Україні зіштовхується із низкою проблем та викликів, які гальмують розвиток логістичної інфраструктури та знижують конкурентоспроможність національної економіки. Зокрема обмежені ресурси державного бюджету призводять до недостатньої інвестованості інфраструктури, відсутності сучасного обладнання та програмного забезпечення, а також недостатньої підтримки наукових досліджень. Це, в свою чергу, знижує ефективність логістичних процесів і збільшує їх вартість. Широко розповсюджені корупційні схеми у сфері логістики призводять до неефективного використання бюджетних коштів, перешкоджають розвитку конкуренції та створюють додаткові бар'єри для бізнесу. Недостатня інтеграція в глобальні логістичні мережі обмежує експортний потенціал України та знижує її конкурентоспроможність на світовому ринку. Відсутність чіткого розподілу повноважень та координації дій між центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування ускладнює реалізацію державної політики у сфері логістики.

Складні та незрозумілі процедури отримання дозвільних документів, часті зміни законодавства створюють додаткові бар'єри для бізнесу та знижують інвестиційну привабливість галузі. Відсутність кваліфікованих кадрів у сфері логістики гальмує впровадження нових технологій та підвищення ефективності логістичних процесів. Відставання від світових трендів у сфері цифрової трансформації логістики, відсутність єдиної державної платформи для обміну інформацією, низький рівень автоматизації процесів - всі ці аспекти формують недостатній рівень регулювання ринку логістичних послуг [1].

З цією метою пропонуємо авторське бачення з позиції стратегічних пріоритетів та очікуваних системних змін ефективного державного регулювання ринку логістичних послуг, яке буде одним із механізмів його забезпечення. (Рис. 5.1).

Рис. 5.1. Ефективне державне регулювання ринку логістичних послуг

* Побудовано та систематизовано автором

Аналіз стану державного регулювання ринку логістичних послуг в Україні виявив низку проблем, що гальмують розвиток цієї галузі. Для підвищення ефективності логістичної системи необхідні системні зміни, спрямовані на:

1. Удосконалення нормативно-правової бази, а саме на кодифікацію законодавства, зменшення адміністративного навантаження, гармонізацію з міжнародними стандартами.
2. Модернізацію інфраструктури, яка буде проводитися на основі розвитку транспортної мережі, створенні сучасних логістичних центрів, впровадженні цифрових технологій.
3. Створення сприятливого бізнес-середовища за рахунок забезпечення рівних умов конкуренції, підтримки малого та середнього бізнесу, стимулювання інновацій.
4. Посилення контролю та прозорості в контексті ефективного контролю за дотриманням законодавства, забезпечення прозорості ринку, боротьби з корупцією.
5. Міжнародна співпраця, яка буде охоплювати інтеграцію в міжнародні логістичні ланцюги та укладання міжнародних угод.

Кодифікація законодавства у сфері логістики – це процес систематизації та уніфікації всіх нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у цій галузі, в єдиний кодекс. Такий підхід є одним з найефективніших способів спрощення та гармонізації нормативно-правової бази, що, в свою чергу, сприяє розвитку логістичного бізнесу та підвищенню його прозорості [8, 9].

Доцільність кодифікації полягає в тому, що єдиний кодекс з чіткими та зрозумілими формулюваннями значно спрощує процедури отримання дозвільних документів, ведення обліку та звітності для суб'єктів господарювання. Елімінація дублювання норм та протиріч у різних нормативно-правових актах зменшує бюрократичні бар'єри та скорочує час на оформлення документів. Чітко визначені правила гри на ринку дозволяють бізнесу планувати свою діяльність більш ефективно та зменшують ризики, пов'язані з несподіваними змінами законодавства.

Розробка кодексу логістики – це складний і тривалий процес, який вимагає залучення широкого кола зацікавлених сторін, включаючи представників органів державної влади, логістичні компанії, асоціації перевізників, експертів у сфері логістики, представників наукової спільноти.

Реалізація кодифікації потребує спільних зусиль держави, бізнесу та експертного середовища. Важливо забезпечити широке залучення всіх зацікавлених сторін для розробки ефективного та збалансованого кодексу логістики, оскільки кодифікація законодавства у сфері логістики є не лише технічним завданням, а й важливим інструментом для модернізації економіки України та її інтеграції в глобальні економічні процеси.

Одним із ключових викликів, з якими зіштовхується український бізнес, особливо у сфері логістики, – це надмірне адміністративне навантаження. Множинність законів, підзаконних актів, різних тлумачень та постійні зміни регуляторного поля створюють значні труднощі для підприємців. Саме зменшення кількості дозвільних документів дасть можливість скасувати непотрібні дозволи (ті, що не мають обґрунтування або дублюють інші); перехід на декларативний принцип дозволить замінити деякі дозвільні процедури, в результаті чого суб'єкт господарювання самостійно декларуватиме відповідність своїх дій вимогам законодавства. Оптимізація процедур отримання дозволів сприятиме скороченню термінів їх розгляду та зменшенню кількості необхідних документів.

Стосовно гармонізації з міжнародними стандартами, що є однією із очікуваних змін у стратегічному пріоритеті, то приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних конвенцій та найкращих світових практик у сфері логістики (наприклад, INCOTERMS, TIR Convention) дозволить спростити міжнародну торгівлю та підвищити конкурентоспроможність українських експортерів.

Модернізація транспортної інфраструктури, створення сучасних логістичних центрів та впровадження цифрових технологій є ключовими факторами розвитку інфраструктури та технологій в Україні. Ці заходи тісно пов'язані між собою і створюють синергетичний ефект, який сприяє підвищенню ефективності перевезень, зниженню логістичних витрат та зростанню конкурентоспроможності української економіки. Зокрема, доцільність модернізації транспортної інфраструктури вбачаємо у збільшенні швидкості та ефективності перевезень, що дозволить скоротити час доставки вантажів та пасажирів, знизити витрати на логістику.

Проте, повномасштабне вторгнення росії в Україну суттєво змінило логістичні процеси у країні. Блокування морських портів у Чорному морі та тимчасова окупація Азовського моря призвели до значних труднощів у транспортуванні вантажів. Крім того, зупинка авіасполучення, руйнування логістичних центрів та релокація виробництв та бізнесу в більш безпечні регіони стали необхідними кроками для адаптації до нових умов [2].

Автологістика стала основним механізмом доставки вантажів у перші місяці війни. Проте, експорт аграрної продукції, який був налагоджений, зупинився внаслідок блокування морських портів. На державному рівні вживаються заходи для покращення ситуації у цій сфері логістики. Зокрема, плануються два нові проекти для оптимізації автомобільних перевезень. Перший це створення «Зеленого коридору» між пунктами пропуску «Рені – Джурджулешті – Галац» (Україна – Молдова – Румунія). Інший — це запуск вантажних автомобілів через Красноільк — Вікову де Сус, зараз цей перехід використовується тільки для

порожніх вантажівок. Щодо залізничних перевезень, у прикордонних районах України існує значна нестача залізничних переходів, що ускладнює експорт та імпорт, тому вже тепер необхідно збільшити кількість контрольних пунктів для залізничного сполучення [2].

Але, все ж таки, модернізація інфраструктури відповідно до європейських стандартів дозволить Україні посилити свою присутність на європейському ринку. Хоча модернізація транспортної інфраструктури є тривалим і складним процесом, проте її успішна реалізація дозволить Україні досягти значних успіхів у соціально-економічному розвитку, сприятиме підвищенню якості життя населення, зростанню економіки та зміцненню міжнародних позицій країни.

Сучасний логістичний центр – це багатофункціональний комплекс, який забезпечує комплексний сервіс для зберігання, переробки та дистрибуції товарів. Він обладнаний сучасними технологіями, що дозволяють автоматизувати процеси, підвищити точність обліку та забезпечити безпеку товарів. Створення таких центрів сприятиме забезпеченню необхідних умов для зберігання різних видів товарів з урахуванням їхніх специфічних вимог, виконанню додаткових операцій з товарами, таких як пакування, маркування, комплектація замовлень, організовуватиме доставки товарів кінцевим споживачам або іншим учасникам логістичного ланцюга, збиратиме, оброблятиме та аналізуватиме інформацію про рух товарів, що дозволить оптимізувати логістичні процеси.

До переваг створення сучасних логістичних центрів слід віднести зниження логістичних витрат – оптимізацію складських процесів, скорочення часу на обробку замовлень, зменшення кількості помилок на швидку доставку, точне виконання замовлень, високий рівень сервісу, створення нових робочих місць, а також підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Одним із перспективних напрямків розвитку логістики є створення мультимодальних логістичних комплексів, які дозволять об'єднати різні види транспорту (автомобільний, залізничний, водний, повітряний) на єдиному майданчику, що значно спростить перевантажувальні операції та скоротить час доставки вантажів. Загалом, завдяки сучасним логістичним центрам можна підвищити ефективність логістичних процесів, знизити витрати та поліпшити якість обслуговування клієнтів.

На сьогодні в Україні є брак якісних логістичних терміналів, логістичних комплексів з повним набором сервісів 3PL, 4PL. Іноземні інвестори це розуміють і бачать економічний потенціал логістичного бізнесу в Україні. Тож на 2024 рік заплановано будівництво логістичного хабу [2].

Цифрова трансформація охоплює всі сфери нашого життя, і логістика не стала винятком. Впровадження цифрових технологій у логістичні процеси радикально змінює підхід до управління ланцюгами поставок, підвищуючи їх ефективність, прозорість та адаптивність до мінливих ринкових умов. Саме системи GPS-навігації та алгоритми машинного навчання дозволяють розраховувати оптимальні маршрути доставки, з урахуванням дорожніх умов, заторів та інших факторів, що мінімізує витрати на паливо та час у дорозі. За допомогою спеціальних датчиків та програмного забезпечення можна відслідковувати рух вантажу на всіх етапах доставки, що дозволяє підвищити прозорість та безпеку перевезень. Роботизовані системи та системи управління складом (WMS) дозволяють оптимізувати процеси прийому, зберігання та відвантаження товарів, знизити ймовірність помилок і підвищити продуктивність. Перехід від паперових документів до електронних форматів дозволить прискорити обробку інформації, зменшити кількість помилок та підвищити рівень безпеки даних. Збір та аналіз великих обсягів даних дозволить виявляти закономірності, прогнозувати попит, оптимізувати інвентаризацію та приймати більш обґрунтовані рішення. Технологія блокчейн забезпечуватиме високий рівень безпеки та прозорості даних, що особливо важливо для відстеження походження товарів та боротьби з підробками.

Перевагами впровадження цифрових технологій у логістиці можуть бути оптимізація маршрутів, автоматизація процесів, зменшення помилок, економія на паливі, персоналі, складських площах, швидка доставка, відстеження вантажів у режимі реального часу, прозорість інформації. Завдяки більш ефективній та прозорій логістиці компанії можуть пропонувати своїм клієнтам більш вигідні умови, що забезпечить підвищення конкурентоспроможності.

Перспективи розвитку цифрової логістики є дуже позитивними. З розвитком технологій вартість їх впровадження буде знижуватися, а рівень автоматизації – зростати. Це дозволить створити більш ефективні, гнучкі та стійкі логістичні системи, які зможуть задовольнити потреби сучасного ринку.

Створення рівних умов конкуренції є фундаментальним принципом будь-якого здорового ринку, в тому числі і ринку логістичних послуг. Це означає, що всі учасники ринку мають рівні можливості для ведення бізнесу, без будь-яких переваг або обмежень, пов'язаних з їх розміром, власністю або іншими факторами.

На рівність умов конкуренції на ринку логістичних послуг впливають такі фактори, як регуляторне середовище, тобто чіткі, прозорі та недискримінаційні правила гри, відсутність надмірного регулювання та бюрократичних бар'єрів, доступ до інфраструктури, справедлива і прозора податкова система, яка не створюватиме переваг для окремих компаній, Контроль за дотриманням антимонопольного законодавства, прозорість державних закупівель та ін.

Рівні умови конкуренції на ринку логістичних послуг пропонуємо створювати за допомогою таких принципів, як:

- децентралізація, яка дозволить враховувати специфіку регіонів та більш гнучко реагувати на місцеві потреби. Однак, необхідно розробити чіткі критерії та межі повноважень місцевих органів влади, щоб уникнути розбіжностей у регулюванні;

- спрощення процедур, який охоплює зменшення кількості дозвільних документів, замінить частину дозвільних процедур на декларативний принцип, коли суб'єкт господарювання самостійно декларуватиме відповідність своїх дій вимогам законодавства, скоротить терміни розгляду та зменшить кількість необхідних документів;

- підтримка малого та середнього бізнесу, для якого буде розроблено програми фінансової підтримки, надання консультацій, організацію тренінгів та семінарів для малих і середніх підприємств. Буде встановлено пільгові ставки податків для малих підприємств, розроблено спеціальні умови участі для малих і середніх підприємств у державних закупівлях;

- залучення приватних інвестицій, що супроводжуватиметься зниженням рівня корупції, забезпеченням захисту прав інвесторів, спрощенням процедури реєстрації бізнесу, розробкою інвестиційних проєктів у сфері логістики, які будуть цікавими для інвесторів, наданням державних гарантій для інвесторів, що беруть участь у реалізації інвестиційних проєктів у сфері логістики, залученням коштів міжнародних фінансових інституцій для фінансування інвестиційних проєктів;

- посилення контролю за дотриманням антимонопольного законодавства на основі створення ефективної системи антимонопольного регулювання, регулярного моніторингу ринку, справедливого розслідування порушень та застосування ефективних санкцій.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Отож, такий елемент механізму забезпечення державного регулювання ринку логістичних послуг, як створення рівних умов конкуренції є одним з ключових факторів розвитку галузі, який дозволить підвищити ефективність логістичних процесів, знизити витрати на перевезення, збільшити обсяги експорту та поліпшити якість обслуговування споживачів.

Адже малий та середній бізнес є рушійною силою економічного розвитку будь-якої країни, в тому числі і України, створює робочі місця, стимулює інновації та сприяє розвитку конкуренції. Тому державна підтримка малого та середнього бізнесу є одним з пріоритетних напрямів економічної політики.

Література

1. Міжнародна логістика [Електронний ресурс] : ел. підручник / О. М. Сохацька, Р. Є. Зварич, В. М. Панасюк [та ін.] ; за наук. ред. О. М. Сохацької. - Тернопіль : ЗУНУ, 2022. - 373 с. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48109>
2. Настич І. Логістика в Україні: зміна фокуса та перспективи відновлення. Property Times. URL: https://propertytimes.com.ua/industrialnaya_nedvizhimost/logistika_v_ukrayini_zmina_fokusa_ta_perspektivi_vidnovlennya
3. Організаційно-економічні механізми формування ефективної логістики товарних ринків: монографія / [Буркинський Б.В. та ін.]; за ред. Буркинського Б.В., Нікішиної О.В.; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. – Одеса : ІПРЕД НАНУ, 2021. – 264 с DOI: <https://doi.org/10.31520/978-966-02-9571-1>
4. Павлов К.В., Павлова О.М., Бортнік А.В., Гупало В.В. Особливості розвитку міжнародних логістичних систем за умов глобалізації. Всеукраїнський науковий журнал «Актуальні проблеми інноваційної економіки та права» № 1–2. 2023. С. 29-35. http://apie.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/apie_2023_r01_a05.pdf
5. Павлов К.В., Павлова О.М., Сур'як А.В., Садовська М.Л., Устимович Р.А. Управління інклюзивними процесами на ринку освітніх послуг як основа соціально-економічного розвитку. Агросвіт. №11, 2024. С. 74-82. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.11.74>
6. Павлова О., Павлов К., Бортнік А., Волошин А., Мельник О. Методичні підходи до оцінки проєктів у підприємстві, логістиці та торгівлі. Успіхи досягнення у науці. Серія «Соціальні та поведінкові науки». № 4(4) (2024). С. 803-817. [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4\(4\)-803-817](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4(4)-803-817)
7. Павлова О.М., Павлов К.В. (2020) Торговельно-економічна політика Гетьмана Богдана Хмельницького. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки, 3(23), 7-14. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-03-7-14>
8. Павлова, Г., Бабій, І., & Воловик, Д. (2022). СТАНОВЛЕННЯ ЛОГІСТИКИ НА РІВНІ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН. *Innovation and Sustainability*, (2), 139–146. <https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.139.146>
9. Притула Х. М., Калат Я. Я., Кирик І. М. Зони впливу міжнародних транспортних коридорів як новий об'єкт державної регіональної політики України на період до 2027 року. Ефективна економіка. 2020. № 11. – URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.12>.

10. Самойленко Б. В., Павлов К. В., Павлова О. М., Сергійчук О. М. Аналіз розвитку ринку логістичних послуг України в умовах євроінтеграційних процесів // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". – 2024. – №6. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-6-9997>
11. Стрішенець М.М., Павлова О.М., Павлов К.В. (2020). СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ Г. С. СКОВОРОДИ. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки, 1(21), 22-31. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-01-22-31>
12. Стрішенець М.М., Павлова О.М., Павлов К.В. (2021). Економічні погляди та економічна політика гетьмана І. С. Мазепи. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки, 2(26), 6-15. <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2021-02-6-15>
13. Zinoviyy Siryk, Oryslava Hrafska, Kostiantyn Pavlov, Bohdan Samoilenko and Roman Chorny. Sustainable development trends in the Ukrainian logistics market. E3S Web Conf., 567 (2024) 01024. Volume 567 (2024). DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202456701024> https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/abs/2024/97/e3sconf_pcgt2024_01024/e3sconf_pcgt2024_01024.html

References

1. Sokhatska, O. M., Zvarych, R. Ye., Panasyuk, V. M., et al. (2022). *International logistics* [Electronic resource]: Electronic textbook. O. M. Sokhatska (Ed.). Ternopil: ZUNU. 373 p. Retrieved from <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48109>
2. Nastych, I. (n.d.). Logistics in Ukraine: Changing focus and prospects for recovery. *Property Times*. Retrieved from https://propertytimes.com.ua/industrialnaya_nedvizhemost/logistika_v_ukrayini_zmina_fokusa_ta_perspektivi_vidnovlennya
3. Burkynskyi, B. V., et al. (2021). *Organizational and economic mechanisms for forming effective logistics of commodity markets: Monograph*. B. V. Burkynskyi, O. V. Nikishyna (Eds.). NAS of Ukraine, Institute of Market Problems and Economic-Ecological Research. Odesa: IPREED NASU. 264 p. DOI: <https://doi.org/10.31520/978-966-02-9571-1>
4. Pavlov, K. V., Pavlova, O. M., Bortnik, A. V., & Gupalo, V. V. (2023). Features of the development of international logistics systems under globalization. *All-Ukrainian Scientific Journal "Actual Problems of Innovative Economy and Law,"* 1–2, 29-35. Retrieved from http://apie.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/apie_2023_r01_a05.pdf
5. Pavlov, K. V., Pavlova, O. M., Suryak, A. V., Sadovska, M. L., & Ustymovych, R. A. (2024). Managing inclusive processes in the educational services market as the basis for socio-economic development. *Agrosvit*, 11, 74-82. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.11.74>
6. Pavlova, O., Pavlov, K., Bortnik, A., Voloshyn, A., & Melnyk, O. (2024). Methodological approaches to project evaluation in entrepreneurship, logistics, and trade. *Advancements in Science. Series: Social and Behavioral Sciences*, 4(4), 803-817. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4\(4\)-803-817](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4(4)-803-817)
7. Pavlova, O. M., & Pavlov, K. V. (2020). Trade and economic policy of Hetman Bohdan Khmelnytskyi. *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 3(23), 7-14. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-03-7-14>
8. Pavlova, H., Babii, I., & Volovyk, D. (2022). The formation of logistics at the level of international economic relations. *Innovation and Sustainability*, (2), 139–146. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.139.146>
9. Prytula, K. M., Kalat, Ya. Ya., & Kyryk, I. M. (2020). Areas of influence of international transport corridors as a new object of Ukraine's state regional policy until 2027. *Efficient Economy*, 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.12>
10. Samoylenko, B. V., Pavlov, K. V., Pavlova, O. M., & Serhiychuk, O. M. (2024). Analysis of the development of the logistics services market in Ukraine under European integration processes. *International Scientific Journal "Internauka." Series: "Economic Sciences,"* 6. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-6-9997>
11. Strishenets, M. M., Pavlova, O. M., & Pavlov, K. V. (2020). Socio-economic views of H. S. Skovoroda. *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 1(21), 22-31. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-01-22-31>
12. Strishenets, M. M., Pavlova, O. M., & Pavlov, K. V. (2021). Economic views and economic policy of Hetman I. S. Mazepa. *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 2(26), 6-15. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2021-02-6-15>
13. Siryk, Z., Hrafska, O., Pavlov, K., Samoilenko, B., & Chorny, R. (2024). Sustainable development trends in the Ukrainian logistics market. *E3S Web of Conferences*, 567, 01024. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202456701024> Retrieved from https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/abs/2024/97/e3sconf_pcgt2024_01024/e3sconf_pcgt2024_01024.html